

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษารุ่นนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive research) รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาความเชื่อด้านสุขภาพในการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกของสตรีในตำบลบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารุ่นนี้ คือสตรีมุสลิมที่แต่งงานแล้วที่มีอายุ 35, 40, 45, 50, 55 และ 60 ปี ในตำบลบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวน 315 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ สตรีมุสลิมที่แต่งงานแล้วที่มีอายุ 35, 40, 45, 50, 55 และ 60 ปี จำนวน 177 คน ได้จากการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1973:125) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวต้องได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกตามแผนการรณรงค์ของสถานีอนามัยตำบลบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี และเป็นผู้อ่านออกเขียนได้

วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) มีวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร $I = N/n$ (วินัส พิษวณิชย์, 2547)

เมื่อ	I	=	ช่วงของการเลือกตัวอย่าง
	N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
	n	=	จำนวนขนาดตัวอย่าง
จะได้	I	=	$315/177 = 1.77$ ปัดเป็น 2

จากการคำนวณได้ช่วงระยะห่างของตัวอย่าง เท่ากับ 2 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) โดยจัดเรียงรายชื่อกลุ่มสตรีมุสลิมที่แต่งงานแล้วในตำบลบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี อายุ 35,40,45,50,55 และ 60 ปี จำนวน 315 คน

มาเรียงลำดับตามหมู่บ้าน และอายุ สุ่มอย่างง่ายเพื่อหาตำแหน่งเริ่มต้นของตัวอย่างแรก ได้ตำแหน่งที่ 2 เมื่อได้ตำแหน่งเริ่มต้นแล้ว จากนั้นเลือกตัวอย่างในลำดับถัดไป (2,4,6,...,I_n+2) จนได้ขนาดตัวอย่าง 177 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมด 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย อายุ อาชีพ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ จำนวนบุตร และการรับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 2. แบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพในการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งปากมดลูก จำนวน 7 ข้อ
- 2) การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูก จำนวน 6 ข้อ
- 3) การรับรู้ถึงประโยชน์ของการตรวจคัดกรองโรคมะเร็งปากมดลูก จำนวน 5 ข้อ
- 4) การรับรู้ถึงอุปสรรคในการตรวจคัดกรองโรคมะเร็งปากมดลูก จำนวน 6 ข้อ
- 5) แรงจูงใจด้านสุขภาพในการตรวจคัดกรองโรคมะเร็งปากมดลูก จำนวน 8 ข้อ

ลักษณะของข้อคำถาม มีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของท่าน

ไม่แน่ใจ หมายถึง ตัดสินใจไม่ได้ว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของท่านหรือไม่

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อคำถามมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ให้เลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้
ข้อคำถามเชิงบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	5
เห็นด้วย	ระดับคะแนน	4
ไม่แน่ใจ	ระดับคะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	1

ข้อคำถามเชิงลบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	1
เห็นด้วย	ระดับคะแนน	2
ไม่แน่ใจ	ระดับคะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	5

กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนน ระดับความเชื่อด้านสุขภาพ โดยรวมและรายด้าน โดยใช้คะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด และนำมาหารจำนวนระดับการวัด 3 ระดับ (Best, 1977) ได้ดังนี้

ระดับของความเชื่อด้านสุขภาพ	ค่าคะแนนเฉลี่ย
ความเชื่อด้านสุขภาพระดับสูง	3.68 – 5.00
ความเชื่อด้านสุขภาพระดับปานกลาง	2.34 – 3.67
ความเชื่อด้านสุขภาพระดับต่ำ	1.00 – 2.33

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index) โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเอง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูกจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 1 ท่าน นักวิชาการสาธารณสุขจากศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา 1 ท่าน และพยาบาลวิชาชีพจากศูนย์มะเร็งลำปาง 1 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.96

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มประชากรของการศึกษาคั้งนี้คือ กลุ่มสตรีมุสลิมในตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 ราย แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.76

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาคั้งนี้ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการจริยธรรมสาขาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งผู้ศึกษาได้ชี้แจงรายละเอียดของการศึกษา วัตถุประสงค์ในการศึกษา ประโยชน์ที่จะได้รับขั้นตอนในการเก็บข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างรับทราบ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างลงลายมือชื่อยินยอมเข้าร่วมโครงการโดยสมัครใจ การรายงานผลจะสรุปเป็นภาพรวมทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวออกจากการศึกษาได้ตลอดเวลาการศึกษา โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้ศึกษาทราบ และไม่มีเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวใด ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือที่ได้จากสาขาสาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่งถึงสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี นายอำเภอยะหริ่งผ่านสำนักงานสาธารณสุขอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี และหัวหน้าสถานีอนามัยตำบลบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการดำเนินการศึกษา
2. ผู้ศึกษาประสานงานกับทางสถานีอนามัยตำบลบางปูในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสอบถาม ขั้นตอนในการตอบแบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับผู้ช่วยศึกษาจำนวน 3 คน ซึ่งผู้ศึกษาได้มีการอบรมทำความเข้าใจก่อนลงเก็บข้อมูล และได้ฝึกการใช้แบบสอบถามร่วมกับผู้วิจัยก่อนให้ช่วยรวบรวมข้อมูล ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ช่วยศึกษา คือ เป็นผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการเก็บข้อมูล การดำเนินงานวิจัยในพื้นที่มาก่อน สามารถสื่อสารและแปลความหมายทั้งภาษาไทย และภาษามลายูท้องถิ่นได้
3. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยชี้แจงวัตถุประสงค์และให้ลงลายมือชื่อยินยอมพร้อมกับแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 177 คน

4. ผู้ศึกษารับแบบสอบถามคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำข้อมูลไปบันทึกและทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ซึ่งวิเคราะห์จำแนกตามข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป นำมาคำนวณหาจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และต่ำสุด
2. ข้อมูลความเชื่อด้านสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าจำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน